

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 474/2020-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca), sudkyne Jany Baricovej a sudcu Miloša Maďara prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpenej advokátskou kanceláriou KubalaLegal s. r. o., Rozvojová 2, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Jozef Kubala, PhD., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 1374/00 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj jej právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 1374/00 porušené boli.

2. [REDACTED] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 10 000 € (slovom desaťtisíc eur), ktoré jej j e Okresný súd Košice I p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Košice I j e p o v i n n ý nahradit' [REDACTED] trovy konania v sume 450,29 € (slovom štyristopäťdesiat eur a dvadsaťdeväť centov) na účet advokátskej kancelárie KubalaLegal s. r. o., Rozvojová 2, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 474/2020-14 z 20. októbra 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „s'ťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 1374/00 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľka podala 30. októbra 2000 na okresnom súde žalobu, ktorou sa domáhala uloženia povinnosti odporcovi odstrániť

lyžiarske vleky a stavby z nehnuteľností v jej vlastníctve. Predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o tejto žalobe sťažovateľky.

3. Sťažovateľka tvrdí, že napadnuté konanie nie je ani po 20 rokoch od podania žaloby právoplatne skončené.

4. Právna vec sťažovateľky nie je podľa jej názoru obzvlášť právne či skutkovo zložitá. Ona sama sa o vznik zbytočných prietáhov v napadnutom konaní nepričinila, ale naopak, sama opakovane urgovala okresný súd, aby v jej veci konal a rozhodol. Sťažovateľka zdôrazňuje, že pozemky, ktoré nadobudla v roku 1998 v rámci reštitúcie, dodnes nemôže užívať. Domnieva sa, že takéto extrémne prietahy opodstatňujú aj vyslovenie porušenia jej práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže oneskorená spravodlivosť znamená odopretú spravodlivosť.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 20C/1374/2000 porušené bolo.

Okresnému súdu Košice I prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 20C/1374/2000 konať bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 15.000 €...

Okresný súd Košice I je povinný nahradiť sťažovateľke [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 375,24 €...“

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

6. Okresný súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti konštatoval, že napadnuté konanie začalo v roku 2000 a dosiaľ nie je právoplatne skončené, pričom v napadnutom konaní sa vyskytli kratšie i dlhšie obdobia absolútnej nečinnosti. Napadnuté konanie nemožno podľa okresného súdu považovať za právne zložité, je však potrebné pripísať mu istú mieru skutkovej zložitosti v súvislosti s nevyhnutnosťou znaleckého dokazovania a potreby zabezpečenia väčšieho množstva listinných dôkazov. K celkovej dĺžke napadnutého konania prispeli aj strany neúčastou na viacerých nariadených pojednávaniach. Postup okresného súdu v napadnutom konaní možno hodnotiť ako neefektívny a nesústreďený. K porušeniu práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov teda došlo.

7. Z predloženého súdneho spisu a vyjadrenia okresného súdu vyplýva takýto priebeh napadnutého konania:

- 31. októbra 2000 podanie žaloby,
- 31. júla 2001 žalobkyne doručili súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia,
- 17. októbra 2001 uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia, proti ktorému podal žalovaný 20. decembra 2001 odvolanie,
- 14. mája 2002 bol spis s opravným prostriedkom predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), ktorý uznesením sp. zn. 13 Co 185/02 z 27. júna 2002 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie,
- pojednávanie nariadené na 7. október 2002 bolo na žiadosť právneho zástupcu žalobkyne v 1. rade odročené na 3. december 2002,
- pojednávanie nariadené na 3. december 2002 bolo odročené pre neprítomnosť žalobkyní na 3. marec 2003,
- 3. marca 2003 sa vykonalo pojednávanie, na ktorom okresný súd vec prejednal a pojednávanie odročil na neurčito na účel doplnenia dokazovania,
- pojednávanie nariadené na 3. február 2004 bolo pre neprítomnosť strán sporu odročené na 26. apríl 2004,

- pojednávanie nariadené na 26. apríl 2004 bolo pre neprítomnosť žalovaného odročené na 24. august 2004,

- 24. augusta 2004 pojednávanie, na ktorom okresný súd vyhlásil uznesenie, ktorým konanie v predmetnej veci prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 218/03, proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa v 1. rade 23. septembra 2004 odvolanie,

- 25. októbra 2004 bol spis s opravným prostriedkom doručený krajskému súdu na rozhodnutie,

- 21. marca 2005 krajský súd uznesením sp. zn. 17 Co 317/04 zrušil uznesenie okresného súdu,

- 20. marca 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd vec prejednal a pojednávanie na žiadosť strán sporu odročil na 3. apríl 2006 na účel rokovania o predložených návrhoch na možné mimosúdne vyriešenie sporu,

- 3. apríla 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd vec prejednal a pojednávanie odročil na neurčito na účel doplnenia dokazovania vykonaním obhliadky na mieste samom,

- 22. januára 2007 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie, na ktorom okresný súd vec prejednal a pojednávanie odročil na neurčito na účel nariadenia znaleckého dokazovania,

- 23. októbra 2007 doručenie znaleckého posudku a vyúčtovanie odmeny,

- 5. mája 2008 pojednávanie preročené na žiadosť právnej zástupkyne žalovaného na 5. september 2008,

- 5. septembra 2008 bolo pojednávanie na žiadosť právneho zástupcu žalobkyne v 1. rade bez prejednania veci odročené na neurčito,

- 27. marca 2009 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vo veci vyhlásený rozsudok, proti ktorému podal 7. mája 2009 odvolanie žalovaný,

- 14. júla 2009 bol spis s opravným prostriedkom predložený na rozhodnutie o odvolaní krajskému súdu, ktorý uznesením sp. zn. 4 Co 109/2009 z 19. októbra 2010 zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie,

- 13. februára 2012 pojednávanie bolo na žiadosť právnych zástupcov sporových strán odročené na neurčito na účel uzavretia mimosúdnej dohody,

- 17. januára 2014 uznesenie o nariadení doplnenia znaleckého posudku,

- 15. apríla 2014 uznesenie o zastavení konania v časti nároku žalobkyne v 1. rade,
- 7. januára 2015 znalec doručil doplnenie znaleckého posudku,
- 7. decembra 2015 pojednávanie bolo na žiadosť strán sporu odročené na neurčito na účel uzavretia mimosúdnej dohody,
- 12. decembra 2016 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, na ktorom súd vec prejednal a pojednávame odročil na neurčito na účel doplnenia dokazovania,
- 10. apríla 2017 pojednávanie bolo na žiadosť žalobkyne preročené na 15. máj 2017,
- 15. mája 2017 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd vec prejednal a pojednávanie odročil na neurčito na účel doplnenia dokazovania,
- 10. februára 2020 pojednávanie, na ktorom okresný súd vec prejednal a pojednávanie odročil na 23. marec 2020 na účel doplnenia dokazovania,
- 14. februára 2020 uznesenie o pripustení zmeny protinávru predloženého žalovaným,
- 14. februára 2020 okresný súd pripustil zmenu žalobného návrhu predloženého žalobkyňou,
- pojednávanie nariadené na 23. marec 2020 bolo z dôvodu vyhláseného mimoriadneho stavu v súvislosti so šírením nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 zrušené,
- 29. júna 2020 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd vec prejednal a pojednávanie odročil na 27. júl 2020 na účel vyhlásenia rozsudku,
- 27. júla 2020 okresný súd vo veci vyhlásil rozsudok, ktorý v tento deň doručil právnym zástupcom strán sporu, pričom proti rozsudku podala 11. augusta 2020 odvolanie žalobkyňa.

8. Sťažovateľka vo svojej replike k vyjadreniu okresného súdu uviedla, že okresný súd sám uznal porušenie jej práv. Toto porušenie je podľa jej názoru také významné, že je potrebné rozhodnúť aj o porušení jej práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako to navrhla aj v petite svojej ústavnej sťažnosti.

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov a súdneho spisu

predložených ústavnému súdu je podľa názoru ústavného súdu zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu, ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a vyhodnotenie postupu okresného súdu v napadnutom konaní

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

III.1 K namietanému porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

16. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach, v ktorých sa namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

17. Súdne konanie je potrebné viesť rýchlo, účelne a bez prietáhov. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v každom súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (I. ÚS 96/2019).

18. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje v rámci okolností konkrétneho prípadu tri základné kritériá, ktorými sú (1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07).

20. Vo vzťahu k prvému kritériu ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o žalobe na vypratanie nehnuteľnosti nemožno považovať za právne zložité, čo uznal aj samotný okresný súd. Danej veci možno podľa ústavného súdu pripísať istú mieru skutkovej zložitosti súvisiacu s nevyhnutnosťou nariadenia znaleckého dokazovania.

21. Pokiaľ ide o kritérium správania sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že aj samotná sťažovateľka sa pričiniła o predĺženie napadnutého konania, a to jednak svojou (ospravedlnenou) neúčast'ou na niekoľkých pojednávaniach (3. decembra 2002, 3. februára 2004, 10. apríla 2017) a taktiež vyžiadanými pokusmi o uzatvorenie mimosúdnej dohody v rokoch 2012 a 2015.

22. V súvislosti s hodnotením samotného postupu okresného súdu ako tretieho kritéria ústavný súd konštatuje, že jeho postup v napadnutom konaní bol poznačený opakovanými obdobiami absolútnej nečinnosti (hneď po podaní žaloby v roku 2001, ďalej v rokoch 2003, 2006, 2011, 2015 a následne aj od pojednávania 15. mája 2017 až do roku 2020). Ústavný súd konštatuje, že na dĺžke konania sa taktiež podpísala nesústredená a neefektívna činnosť okresného súdu, ktorý musel znalecké dokazovania dopĺňať o ďalšie otázky a ktorý si nezabezpečil potrebné listinné dôkazy, ako na to poukázal aj jeho predseda vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti. Ústavný súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že uznesenie okresného súdu o prerušení konania z 24. augusta 2004 muselo byť nadriadeným súdom zrušené, rovnako ako aj jeho rozsudok vo veci samej z 27. marca 2009. Ústavný súd dopĺňa, že už samotná dĺžka napadnutého konania v trvaní

20 rokov dáva dostatočný podklad na rozhodnutie o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov, resp. jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

23. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že dlhé obdobia nečinnosti bez akékoľvek vysvetlenia nemožno z pohľadu štandardov čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru akceptovať (pozri tiež Beaumartin proti Francúzsku z 24. 11. 1994, sťažnosť č. 15287/89, bod 33).

24. Ústavný súd poukazuje na to, že úlohou zmluvných štátov dohovoru je nastaviť si svoj právny systém takým spôsobom, aby boli súdy schopné zaručiť každému právo na rozhodnutie v primeranej lehote (rozsudok Veľkej komory vo veci Sürmeli proti Nemecku z 8. 6. 2006, sťažnosť č. 75529/01, bod 129). Chronické, resp. dlhotrvajúce preťaženie súdov nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania (Probstmeier proti Nemecku z 1. 7. 1997, sťažnosť č. 20950/92, bod 64).

25. Ústavný súd dospel na základe uvedeného k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

III.2 K namietanému porušeniu práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

26. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu zmyslom a účelom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať a rozhodnúť (m. m. I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96). K porušeniu základného práva na súdnu ochranu by došlo vtedy, pokiaľ by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 35/98).

27. V súvislosti s právom na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd judikoval, že toto právo nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, ibaže by namietané porušenie práva dosahovalo takú intenzitu, že by s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke) bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (IV. ÚS 242/07, IV. ÚS 268/2012, porov. PL. ÚS 25/01).

28. Predmetom rozhodovania v napadnutom konaní je žaloba sťažovateľky na vypratanie nehnuteľnosti, resp. na odstránenie stavieb z pozemkov v jej vlastníctve, ktoré nadobudla v rámci reštitúcie ešte v roku 1998. V napadnutom konaní sa tak rozhoduje o završení nápravy krívd spôsobených minulým neslobodným režimom na vlastníkoch pôdy (porov. II. ÚS 7/2014, III. ÚS 342/2017, IV. ÚS 431/2018). Ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní nebolo ani za 20 rokov od podania návrhu na okresnom súde vo veci právoplatne rozhodnuté. V prípade sťažovateľky tak podľa názoru ústavného súdu platí, že oneskorená spravodlivosť je odopretá spravodlivosť.

29. Ústavný súd tak vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania a tiež to, čo je pre sťažovateľku „v stávke“, dospel k záveru, že v napadnutom konaní bolo porušené aj základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

30. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

31. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd vo veci sťažovateľky rozhodol rozsudkom z 27. júla 2020, a preto mu neprikazoval konať vo veci bez zbytočných

priet'ahov. Tomuto návrhu s'ťažovateľky nebolo možné vyhovieť (bod 4 výroku tohto nálezu).

32. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

33. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej s'ťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

34. S'ťažovateľka sa v ústavnej s'ťažnosti domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 15 000 €, čo odôvodňuje tým, že v jej právnej veci bol okresný súd opakovane úplne nečinný a aj jednoduché procesné úkony mu trvali neprimerane dlhú dobu, postup okresného súdu je dlhodobo neefektívny a nesústredený, čo vo významnej miere ovplyvnilo celkovú dĺžku konania a vo výsledku znamená odmietnutie možnosti s'ťažovateľky domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Dlhodobo pretrvávajúci právny a faktický stav vyznačujúci sa existenciou neoprávnených stavieb vo vlastníctve žalovaného, ktorých odstránenia sa s'ťažovateľka domáha, významným spôsobom obmedzuje vlastnícke a užívacie práva s'ťažovateľky k pozemkom a z praktického hľadiska jej znemožňuje tieto pozemky akýmkoľvek spôsobom užívať. Opísaný stav navyše znižuje trhovú hodnotu týchto pozemkov a znemožňuje s'ťažovateľke hospodárne nakladať s pozemkami v jej vlastníctve v rámci podmienok trhového hospodárstva (napr. predaj, prenájom pozemkov) a mať z nich majetkový prospech.

35. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

36. Ústavný súd, zohľadňujúc predmet napadnutého konania (čo je pre sťažovateľku „v stávke“) a jeho celkovú dĺžku, dospel k záveru, že primerané finančné zadost'učinenie v tejto veci predstavuje 10 000 € (bod 2 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu na priznanie finančného zadost'učinenia ústavný súd nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

37. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

38. Sťažovateľka si v konaní uplatnila nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020 navýšené o daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“).

39. Ústavný súd, vychádzajúc z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), ako i zo skutočnosti, že replika sťažovateľky neobsahovala nové skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o ústavnej sťažnosti, priznal sťažovateľke náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020 v hodnote 177 € a dvakrát režijný paušál v hodnote 10,62 €, čo predstavuje sumu 375,24 €. Túto sumu bolo potrebné navýšiť o DPH, čo celkovo predstavuje sumu 450,29 €.

40. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet na účet advokátskej kancelárie KubalaLegal s. r. o., Rozvojová 2, Košice, v lehote uvedenej v bode 3 výroku tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

41. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkom konania pred ústavným súdom (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. februára 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu